

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 297/2021-42

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **I & R KONKURZY A REŠTRUKTURALIZÁCIE, k. s.**, IČO 36 865 265, Slánska 20A, Prešov, správca konkurznej podstaty úpadcu J-PLASTIK s. r. o. v konkurze, Štefánikova 3499, Bardejov, zastúpeného obchodnou spoločnosťou IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., Šoltésovej 2, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obdo 57/2020-115 z 21. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obdo 57/2020-115 z 21. decembra 2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obdo 57/2020-115 z 21. decembra 2020 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 8. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Obdo 57/2020-115 z 21. decembra 2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.
2. Sťažovateľ je na základe uznesenia Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 R 2/2018 z 27. marca 2019 zverejneného v Obchodnom vestníku č. 68/2019 správcom konkurznej podstaty dlžníka J-PLASTIK s. r. o. v konkurze, Štefánikova 3499, Bardejov (ďalej len „úpadca“).
3. Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava (ďalej len „žalobca“), si do konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu prihlásila podaním z 28. mája 2019 ako pohľadávku proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) pohľadávku 6 165,87 eur z titulu neuhradeného poistného úpadcom za obdobie november 2018 až február 2019.
4. Listom z 22. augusta 2019 sťažovateľ oznámil žalobcovi, že ním uplatnenú pohľadávku, čo sa týka dôvodu a výšky pohľadávky v sume 726,58 eur, vrátane jej poradia, neuznáva z dôvodu, že nezaplatené poistné za obdobie november 2018 nemožno považovať za pohľadávku proti podstate, keďže táto vznikla v období pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu, t. j. pred 21. decembrom 2018.
5. Žalobou doručенou okresnému súdu 6. septembra 2019 sa žalobca domáhal proti sťažovateľovi určenia právneho dôvodu, výšky a poradia sťažovateľom popretej pohľadávky proti podstate v sume 726,58 eur. Medzi stranami je sporný okamih vzniku nároku (pohľadávky) žalobcu, ktorý je v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii rozhodným kritériom pre zaradenie pohľadávky medzi pohľadávky proti podstate.
6. Okresný súd rozhodol o žalobe rozsudkom č. k. 2 Cbi 22/2019 z 19. novembra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým určil, že pohľadávka žalobcu uplatnená ako pohľadávka proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k) v sume 726,58 eur sa na základe právneho dôvodu a výšky považuje za zistenú. Súčasne rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.
7. Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 3 CoKR 3/2020 zo 14. mája 2020 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania.
8. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil ustanoveniami § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keďže neidentifikoval žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým by bola predmetná

právna otázka vyriešená, a súčasne poukázal na explicitnú právnu úpravu vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu v zmysle § 120 ods. 2 *in fine* zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

9. Najvyšší súd napadnutým rozhodnutím dovolanie sťažovateľa odmietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Podľa dovolacieho súdu dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP názoru nie je naplnený tým, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (sťažovateľa). Dovolací súd nepripustil ani dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP s poukazom na § 422 ods. 1 písm. a) CSP, v zmysle ktorého dovolanie nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, teda v tzv. bagateľných veciach.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom najvyššieho súdu spočívajúcim v neprejednaní dovolania sťažovateľa založeného na závere dovolacieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, aplikujúc na predmetné konanie ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) CSP, došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

11. Sťažovateľ argumentuje, že predmetné konanie je súdnym konaním vyvolaným konkurzom, v ktorom sa žalobca domáhal určenia právneho dôvodu, výšky a poradia ním uplatneného subjektívneho práva. Žalobným návrhom žalobca požadoval, aby súd rozhodol podľa § 137 písm. c) CSP o určení, či tu právo je alebo nie je, pričom naliehavý právny záujem vyplýva priamo zo zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Sťažovateľ zastáva názor, že výrok súdu o určení subjektívneho práva podľa § 137 písm. c) CSP, na určení ktorého je daný naliehavý právny záujem osobitným predpisom, nemá povahu výroku súdu o peňažnom plnení tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) CSP. Rozhodnutia ústavného súdu, na ktoré dovolací súd v napadnutom rozsudku bez ďalšieho poukázal, nie sú podľa sťažovateľa ani len nepriamo aplikovateľné na posudzovanú vec.

12. Podľa názoru sťažovateľa dovolací súd nebol oprávnený aplikovať § 422 ods. 1 písm. a) CSP na prejednávajúcu vec, a to ani *per analogiam* a na tomto základe postupom podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP odmietnuť dovolanie sťažovateľa ako neprípustné bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou dovolaním napadnutých rozhodnutí. Takýto značne extenzívny výklad § 422 ods. 1 písm. a) CSP a na jeho podklade realizovanú aplikáciu tohto ustanovenia bez akejkoľvek limitácie v zásade na akýkoľvek druh civilného súdneho konania [v danom prípade súdneho konania, predmetom ktorého je určenie subjektívneho práva podľa § 137 písm. c) CSP] zo strany dovolacieho súdu považuje sťažovateľ za nezákonné, ústavne nekonformné a neudržateľné, čoho dôsledkom je porušenie jeho označených práv.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

13. Podľa najvyššieho súdu v rozhodovanej veci dospel senát najvyššieho súdu k záveru, že sťažovateľom vymedzený dovolací dôvod, opierajúci sa o § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nie je prípustný vzhľadom na § 422 ods. 1 písm. a) CSP. Je pravdou, že žalobca sa v prejednávanej veci vyslovene nedomáhal, aby sa rozhodlo o splnení povinnosti [§ 137 písm. a) CSP], ale domáhal sa určenia neuznanej pohľadávky proti podstate v sume 726,58 eur majúcej osobitý charakter. Dôvodom podania žaloby v posudzovanej veci je však v podstate uspokojenie peňažnej pohľadávky vo výške 726,58 eur, keďže ju správca odmietol uhradiť. Z tohto dôvodu dospel dovolací súd k záveru, že ide o bagateľnú vec. Najvyšší súd v závere svojho vyjadrenia uviedol, že rozhodnutie o ústavnej sťažnosti ponecháva na úvahe ústavného súdu a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

14. Žalobca v prípise doručenom ústavnému súdu uviedol, že pohľadávku, ktorá je predmetom posudzovaného konania, postúpil na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. BA-1049862/2021 z 18. júna 2021 spoločnosti Slovenská konsolidačná, a. s., Cintorínska 21, Bratislava (ďalej aj „postupník“). Uhradením odplaty podľa zmluvy o postúpení pohľadávok 23. júna 2021 prešli z postupcu na postupníka všetky práva vyplývajúce z postúpenej pohľadávky.

15. Ústavný súd preto upovedomil o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie spoločnosť Slovenská konsolidačná, a. s., ktorá však možnosť vyjadriť sa v konaní pred ústavným súdom nevyužila.

III.3. Replika sťažovateľa:

16. Sťažovateľ v reakcii na vyjadrenie najvyššieho súdu odmieta jeho názor, že spor je vyvolaný skutočnosťou, že sťažovateľ odmieta pohľadávku žalobcu uhradiť. Nie je v právomoci správcu konkurznej podstaty svojvoľne rozhodovať o zaradení a úhradách pohľadávok uplatnených v konkurze. Správca musí pri uspokojovaní pohľadávok veriteľov v konkurznom konaní konať výlučne len v rozsahu vymedzenom zákonom, ktorý stanovuje pravidlá pre zaradovanie pohľadávok v konkurznom konaní medzi pohľadávky, ktoré sa prihlasujú prihláškou, a pohľadávky, ktoré majú charakter pohľadávok proti podstate. Nedodržanie postupu ustanoveného zákonom pritom zakladá zodpovednosť správcu voči konkurzným veriteľom. Súdny spor je vyvolaný skutočnosťou, že sťažovateľ v postavení správcu, konajúc s odbornou starostlivosťou, zastáva názor, že pohľadávka uplatnená žalobcom ako pohľadávka proti podstate nenapĺňa zákonné predpoklady pohľadávky proti podstate, s čím žalobca nesúhlasí a z tohto dôvodu inicioval súdne konanie, v ktorom má súd určiť, či pohľadávka žalobcu má v konkurznom konaní postavenie pohľadávky proti podstate. Inak povedané, súd mal v súdnom konaní určiť/vyriešiť, aké postavenie bude mať žalobca v konkurznom konaní s ohľadom na charakter pohľadávky, ktorú si svojím podaním uplatnil. Predmetom súdneho konania tak nie je a ani nemôže byť splnenie povinnosti, ako sa to svojím vyjadrením snaží nesprávne navodiť najvyšší súd. Je nutné zdôrazniť, že pozitívne

rozhodnutie vo veci bez ďalšieho nezabezpečuje žalobcovi získanie plnenia, výlučne sa ním určuje len postavenie jeho pohľadávky v konkurznom konaní voči ostatným veriteľom. Uvedené sťažovateľ vyvodzuje aj zo záverov odbornej obce, podľa ktorých veriteľ pohľadávky proti podstate si môže uplatniť pohľadávku, ktorú správca poprel, aj žalobou o plnenie. Uplatnenie práva formou žaloby je potrebné vtedy, ak hrozí premlčanie pohľadávky. Pretože v kontexte uvedeného v danom prípade ide o určovací spor, ktorý je sporom vyvolaným konkurzom, je zjavne nesprávny názor najvyššieho súdu, že ide o spor na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP, predmetom ktorého je uspokojenie pohľadávky, ktorú sťažovateľ odmieta uhradiť.

17. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ považuje ústavnú sťažnosť za dôvodnú a navrhuje, aby ústavný súd rozhodol v zmysle petitu návrhu. Sťažovateľ súčasne vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania o prijatej ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

18. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

19. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvoľne možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvoľi (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

20. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (m. m. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).

21. Právo na prístup k súdu je nevyhnutnou, imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces a tvorí jeho esenciálny prvok [III. ÚS 875/2016 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva

(ďalej len „ESLP“) vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35 – 36].

22. Právo na prístup k súdu však nemá absolútny charakter a môže podliehať obmedzeniam zo strany štátu. Pri stanovení obmedzení požíva štát určitú mieru voľnej úvahy. Právo na prístup k súdu nemožno obmedziť takým spôsobom alebo do takej miery, že to naruší samotnú podstatu daného práva. ESLP považuje obmedzenie v prístupe k opravným prostriedkom orgánu najvyššej súdnej moci spočívajúce v zákonnom stanovení hranice majetkového cenzu (*ratione valoris*) za legitímnu a odôvodnenú procesnú požiadavku rešpektujúcu postavenie a úlohy, ktoré plní orgán najvyššej súdnej moci riešiaci (len) veci požadovanej dôležitosti (Brualla Gómez de la Torre proti Španielsku, sťažnosť č. 155/1996/774/975, rozsudok z 19. 12. 1997, § 36; Kozlica proti Chorvátsku, sťažnosť č. 29182/03, rozsudok z 2. 11. 2006, § 33). Avšak obmedzenie práva na prístup k súdu nebude v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z čl. 6 ods. 1 dohovoru v prípade, že nesleduje legitímny cieľ, a ani v prípade, že medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom nie je primeraný vzťah proporcionality (Grécko-katolícka farnosť Lupeni a iní proti Rumunsku, sťažnosť č. 76943/11, rozsudok z 29. 11. 2016, § 89).

23. Pri preskúvaní aplikácie zákonného obmedzenia v prístupe k súdu z dôvodu majetkového cenzu (*ratione valoris*) ESLP berie do úvahy aj ďalšie faktory a medzi nimi (s prihliadnutím na okolnosti tu prejednávanéj veci) je to predovšetkým predvídateľnosť a nadmerný formalizmus obmedzenia (Garzičić proti Čiernej Hore, sťažnosť č. 17931/07, rozsudok z 21. 9. 2010, § 30 – § 32; Hasan Tunç a iní proti Turecku, sťažnosť č. 19074/05, rozsudok z 31. 1. 2017, § 30 – § 34).

24. Úlohou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je v prípade, že ním dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (tak ako to je aj v prípade sťažovateľa) riešenie zásadných právnych otázok, ktoré neboli vyriešené dovolacím súdom v jeho rozhodovacej praxi [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], prípadne zjednocovanie judikatúry [§ 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP]. Aj z týchto dôvodov preto prípadné rozhodnutie najvyššieho súdu v dovolacom konaní presahuje hranice rozhodnutia *inter partes*, keďže má oveľa širší a všeobecnejší dosah pre aplikačnú prax všeobecných súdov.

25. Ústavný súd pre úplnosť zdôrazňuje, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, ktoré je v demokratickej spoločnosti natoľko favorizované, že pri jeho výkone neprichádza do úvahy (zo strany súdov) jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie (I. ÚS 2/08, IV. ÚS 197/2010).

26. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP uviedol, že jeho prípustnosť je limitovaná ustanovením § 422 CSP. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia je dovolanie neprípustné v tzv. bagateľných veciach. Skutočnosť, či ide o bagateľnú vec, je limitovaná predmetom konkrétneho konania, teda tým, o čo strane v tejto ktorej posudzovanej veci ide (II. ÚS 165/2017, III. ÚS 885/2016, I. ÚS 218/2017). V predmetnej veci bola predmetom konania peňažná pohľadávka proti podstate vo výške 726,58 eur. Dovolací súd konštatoval, že v posudzovanom prípade ide o bagateľnú vec, keďže nie je splnená podmienka uvedená v ustanovení § 422 ods. 1 písm. a) CSP (t. j. výška peňažného plnenia v čase začatia dovolacieho konania neprevyšovala desaťnásobok minimálnej mzdy). Keďže dovolanie žalovaného smerovalo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je procesne prípustné,

najvyšší súd ho odmietol bez toho, aby sa zaoberal preskúmaním napadnutého rozhodnutia z hľadiska jeho vecnej správnosti.

27. Podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada.

28. Podľa § 87 ods. 7 zákona o konkurze a reštrukturalizácii pohľadávky proti podstate sa uplatňujú u správcu. Na požiadanie správca oznámi veriteľovi, či uznáva právny dôvod a výšku jeho pohľadávky proti podstate, vrátane poradia.

29. Podľa § 87 ods. 8 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak správca neuznáva právny dôvod alebo výšku pohľadávky proti podstate, bez zbytočného odkladu vyzve veriteľa, aby sa najneskôr v lehote 15 dní od doručenia výzvy žalobou podanou voči správcovi domáhal, aby súd určil právny dôvod alebo výšku pohľadávky proti podstate s poučením o následkoch zmeškania tejto lehoty. Ak veriteľ žalobu včas nepodá, na pohľadávku proti podstate sa v rozsahu, v ktorom ju správca neuznal, v konkurze neprihliada. Ak sa už o právnom dôvode alebo výške pohľadávky proti podstate právoplatne rozhodlo po vyhlásení konkurzu, o určení jej právneho dôvodu alebo výšky už nie je možné rozhodovať podľa tohto ustanovenia.

30. V prípade, že pohľadávka veriteľa uplatnená v konkurznom konaní bola popretá, veriteľ má právo domáhať sa určenia popretej pohľadávky na súde tzv. incidenčnou žalobou. Incidenčné konanie je sporové konanie vyvolané konkurzom. Svojou povahou je to určovacie konanie, v ktorom sa konkurzný veriteľ pozitívne domáha určenia svojej prihlásenej popretej pohľadávky, a to jej právneho dôvodu, poradia alebo výšky.

31. Vzhľadom na uvedené sa nemožno stotožniť so značne zjednodušeným a formalizovaným konštatovaním najvyššieho súdu, že predmetom dovolacieho konania bola peňažná pohľadávka proti podstate vo výške 726,58 eur. Predmetom dovolacieho konania nebol nárok na zaplatenie peňažnej pohľadávky, ale určujúci výrok okresného súdu, podľa ktorého pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní proti úpadcovi v sume 726,58 eur je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

32. Ústavný súd, vychádzajúc z povahy napadnutého výroku odvolacieho súdu, predmetom ktorého nebolo peňažné plnenie, konštatuje, že výklad a aplikácia ustanovenia § 422 ods. 1 písm. a) CSP najvyšším súdom na prípad sťažovateľa je arbitrárna, a tým ústavne neudržateľná. Najvyšší súd odmietnutím dovolania sťažovateľa z dôvodu nesprávnej aplikácie ustanovenia § 422 ods. 1 písm. a) CSP obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri peňažnom plnení (*ratione valoris*) zamedzil sťažovateľovi prístup k dovolaciemu súdu, v dôsledku čoho porušil označené práva sťažovateľa.

33. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že postupom a napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

34. Sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti označil ako zásah porušujúci jeho označené práva aj postup najvyššieho súdu, ktorý predchádzal vydaním napadnutého uznesenia o dovolaní. V tejto

časti však ústavný súd v ústavnej sťažnosti nezistil žiadne relevantné výhrady smerujúce proti takto definovanému zásahu. Preto v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

35. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci najvyššiemu súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 2 výroku nálezu). Najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

V.

Trovy konania

36. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v ním uplatnenej sume 460,90 eur spolu s daňou z pridanej hodnoty. Pokiaľ ide o priznanú výšku nároku, bol viazaný návrhom sťažovateľa, inak by mu patril nárok na náhradu trov konania v rozsahu 691,35 eur.

37. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu, podanie vyjadrenia k stanovisku najvyššieho súdu). Ústavný súd mu priznal nárok na náhradu trov len za dva úkony, keďže náhradu za tretí úkon (vyjadrenie k stanovisku najvyššieho súdu) si sťažovateľ neuplatnil.

38. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2022

Peter Straka
predseda senátu